

Landspakket **Sint Maarten**

Uitvoeringsagenda

1 oktober – 31 december 2023

Sinds begin 2021 werken Sint Maarten en Nederland aan de implementatie van een breed scala aan hervormingen zoals beschreven in het Landspakket Sint Maarten. Deze hervormingen zijn bedoeld om bij te dragen aan de economische en sociale veerkracht van het land.

De economie van Sint Maarten moet worden versterkt wat betreft duurzame economische groei en inkomensgenererend vermogen. Good governance, solide overheidsfinanciën en sociale samenhang dragen hieraan bij. Het Landspakket wil bijdragen aan een economie en een samenleving die beter bestand zijn tegen crises en tegelijkertijd nieuwe kansen bieden aan burgers en bedrijven.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; economie; zorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. Deze thema's en maatregelen, zoals vastgelegd in het Landspakket, worden periodiek opgenomen in een Uitvoeringsagenda, met concrete stappen en acties die gezet moeten worden om de hervormingen te realiseren.

Dit is de Uitvoeringsagenda voor de laatste periode van 2023, van 1 oktober tot en met 31 december. Hoewel de details in de rest van deze agenda te vinden zijn, zijn er een paar belangrijke beoogde resultaten die we in deze inleiding willen benadrukken.

Op het gebied van financieel beheer van de overheid start de kernimplementatie van het nieuwe financiële stelsel, die zal leiden tot een verbetering van de financiële administratie. Hoewel er wat uitdagingen en vertragingen waren, zal de implementatie van een aantal quick wins worden voltooid, die op korte termijn bijdragen aan de verbetering van het financieel beheer.

Op het terrein van het ambtelijk apparaat is een eerste concept van een ambitieus integraal programmaplan opgesteld waarin hervormingen worden beschreven om de aantrekkelijkheid van de overheid als werkgever te vergroten, en om het reactievermogen en de effectiviteit van de overheidsorganisatie te verbeteren. De volgende stap is om te bepalen wat de komende jaren haalbaar is (financieel en qua capaciteit).

Het eindrapport van de herijking van de wetgevende functie van de overheid is in 2023-Q3 aangepast. De komende periode zal daarom een plan van aanpak worden geschreven over hoe de aanbevelingen geïmplementeerd kunnen worden.

Na de uitgebreide screening van het onderwijssysteem worden de aanbevelingen vertaald naar een plan van aanpak door een projectmanager die onlangs met deze opdracht is begonnen.

Op fiscaal gebied worden updates van de belastingwetgeving voorbereid voor implementatie. Tegelijkertijd is de transformatie van de Belastingdienst begonnen met de aanschaf van een nieuw geïntegreerd IT-systeem.

Een geïntegreerde, evenwichtige sociaal-economische hervormingsagenda, die tot stand kwam na raadpleging van de sociale partners, wordt samen met een uitvoeringsplan aan de Ministerraad voorgelegd.

Ten slotte wordt het wetsontwerp voor de invoering van een stelsel van universele, betaalbare ziektekostenverzekering de komende tijd aan het parlement aangeboden.

Leeswijzer

Deze Uitvoeringsagenda bevat niet langer de afgeronde punten uit de Uitvoeringsagenda 2023-Q3. De nog niet afgeronde punten uit de Uitvoeringsagenda 2023-Q3 zijn wel opgenomen en nieuwe agendapunten voor het komende kwartaal (2023-Q4) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afgesproken items voor het komende kwartaal gelden. Voor een aantal maatregelen zijn al items toegevoegd voor het eerste kwartaal van volgend jaar (2024-Q1), om een volledig(er) beeld te geven van de planning voor de komende periode. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige agenda-items.

S.E. Jacobs BA
*Minister-president van
Sint Maarten*

A.C. van Huffelen
*Staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties*

Thema A:
Financieel beheer

Thema E:
Economische hervormingen

Thema B:
**Kosten en effectiviteit
publieke sector**

Thema F:
Zorg

Thema C:
Belastingen

Thema G:
Onderwijs

Thema D:
Financiële sector

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: Financieel beheer

Doel • het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar onderwerpen als de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Onderzoek naar bestaande financiële werkprocessen, waaronder de processen procure to pay en order to cash, en een inventarisatie van de daarbij gebruikte systemen. Inclusief fit/gap-analyse ten behoeve van A.1.2.	12. De uitkomsten uit de fit/gap-analyse, de impactanalyse, het opgestelde projectinitiatiedocument en de bestuurlijke besluitvorming worden geformaliseerd door middel van een update van het eerder opgestelde plan van aanpak.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Fase 1 van het programma, de kernimplementatie van het nieuwe financiële ERP-systeem, wordt geformaliseerd door de ministerraad. De aanpak voor de volgende fases van dit meerjarenprogramma, samen met bepaalde beslispunten, moet nog worden geformaliseerd via een update van het plan van aanpak. Tijdens het opstellen van deze agenda werd hier nog aan gewerkt.
				14. Livegang basisinrichting nieuw financieel systeem.	1 januari 2024	Sint Maarten + Nederland	De aanbesteding loopt nog. Bij de inrichting van het nieuwe financiële systeem zal sprake zijn van een gefaseerde aanpak, waarbij het streven is om de basisinrichting rond januari 2024 in productie te hebben.
		A.1.3	Grondig onderzoek door Nederland samen met Sint Maarten van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegd heden en (meest) relevante actoren.	8. Implementietraject afgerond van de quick wins om het begrotingsproces te verbeteren.	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Diverse activiteiten om de aanbevelingen uit de beoordeling van het begrotingsproces te implementeren. Bijvoorbeeld het formaliseren van de budgetteringsregels, het stroomlijnen van het proces en het versterken van de informatiestroom.
				10. Blauwdruk en implementatieplan voor de implementatie van beleidsmatig begroten op Sint Maarten.	1 april 2024	Sint Maarten + Nederland	Er wordt een voorstel opgesteld voor een begrotingsbeleid, ontwerp en proces dat meer beleidsmatig is, maar past bij de specifieke context van Sint Maarten.
		A.1.5	Op orde brengen van de balans door een opschoning van o.a. posten debiteuren, crediteuren en activa.	4. Ervoor zorgen dat de resultaten duurzaam zijn door het maken van afspraken, het opstellen van procesbeschrijvingen en het geven van instructies, zodat nieuwe 'vervuiling' zoveel mogelijk wordt tegengegaan.	31 oktober 2023	Sint Maarten	De voltooiing van deze activiteit duurde langer dan verwacht door nieuwe vervuiling van de financiële gegevens en technische problemen. Deze uitdagingen zijn opgelost, zodat verdere stappen kunnen worden gezet in de richting van een fundamentele opschoning van de crediteuren- en debiteurenadministratie en het opstellen van de procesbeschrijvingen en het geven van instructies. De deadline wordt verlengd van september 2023 tot oktober 2023.
		A.1.6	Juridisch kader aanpassen als basis om financiële kolom te versterken.	6. Onderzoek knelpuntenanalyse financiële regelgeving afgerond.	15 december 2023	Sint Maarten + Nederland	De analyse is begonnen zoals gepland. Op basis van de laatste planning van het onderzoeksbureau zal de analyse rond 15 december afgerond zijn. Met de uitkomsten van de analyse kan het financiële reglement waar nodig worden aangepast of geactualiseerd om het financieel beheer te verbeteren.
		A.1.7	Onafhankelijke advisering over het verkorten van de doorlooptijd van de oplevering en de controle van de jaarrekening.	5. Framework intern controleprogramma opgesteld.	31 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Vanwege de uitdagingen genoemd onder activiteit A.1.5.4 was er onvoldoende capaciteit beschikbaar voor de voltooiing van deze activiteit. De analyse is gedaan, maar het kader moet nog worden opgesteld. Daarom wordt de opleveringsdatum uitgesteld.
				6. Kader Financiële Rechtmatigheid opgesteld.	15 december 2023	Sint Maarten + Nederland	Het opstellen van het kader wordt meegenomen in de knelpuntenanalyse financiële regelgeving (zie toelichting A.1.6.6).
		A.1.9	Implementatie van quick wins voor verbeteren financieel beheer.	1. Een gecentraliseerde ontvangst van facturen.	1 januari 2024	Sint Maarten + Nederland	Verbetering van het procure-to-pay-proces door meer grip en beter zicht te krijgen op de facturen die betaald moeten worden.
				2. Verbetering van de verbinding tussen Decade en Gefis.	1 januari 2024	Sint Maarten + Nederland	Verbetering van het order-to-cash-proces door meer grip te krijgen op de vergelijkbaarheid van de financiële gegevens in de systemen Decade en Gefis.
3. Verbetering van de salarisadministratie.	1 januari 2024			Sint Maarten + Nederland	Verbetering van het salarisproces door het toevoegen van registratiemogelijkheden.		

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.1	Uitvoeren van een peer review op het Department of Statistics (STAT).	8. Plan van aanpak vastgesteld.	31 oktober 2023	Sint Maarten en Nederland	Wijzigingen in het plan zorgden voor verdere vertraging bij de aanpassing. Om een soepel goedkeuringsproces te garanderen zal het plan het komende kwartaal worden gepresenteerd aan de SG's en de Ministerraad.
		A.2.2	Implementatie van plan van aanpak Department of Statistics.	1. Actie #5 plan van aanpak: verbeteren van juridische expertise binnen het Department of Statistics.	1 juli 2024	Sint Maarten en Nederland	Vastgesteld is dat er meer wetgevende ondersteuning nodig is voor het opstellen van verordeningen en Memoranda van Overeenstemming. Daarom is de einddatum verschoven.
				4. Actie #22 plan van aanpak: Beschikbaar stellen van data aan onderzoekers door het Department of Statistics - voorbereiding van het in gebruik nemen van Open Data tool.	31 december 2023	Sint Maarten en Nederland	De implementatie van de CBS Open Data tool is in volle gang. De tool zou zoals gepland voor het einde van het jaar in gebruik moeten worden genomen.
				5. Actie #10 plan van aanpak: De centrale IT-afdeling van de overheid moet ervoor zorgen dat de gegevensvertrouwelijkheid, gegevensbescherming en continuïteit van statistische processen van STAT wordt voldaan.	31 oktober 2023	Sint Maarten en Nederland	De samenwerking met de centrale IT-afdeling om ervoor te zorgen dat de activiteiten van STAT aansluiten bij het centrale beleid verloopt niet soepel, maar er worden pogingen ondernomen om dit op te lossen.
				6. Actie #12 plan van aanpak: Een kwaliteitsverklaring en bijbehorende documentatie publiceren.	1 november 2023	Sint Maarten en Nederland	De publicatie die zal bijdragen aan de transparantie van STATS is uitgesteld vanwege zaken die verband houden met agendapunt A.2.2.5.
				7. Acties 16 en 19 plan van aanpak: Memorandum van Overeenstemming opstellen om de samenwerking op het gebied van het handelsregister en de burgerlijke stand te verbeteren.	31 december 2023	Sint Maarten en Nederland	Er is een interdepartementale werkgroep opgericht om de interne samenwerking te verbeteren. De Memoranda van Overeenstemming met andere belanghebbenden staan op de wetgevingsagenda.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidiërelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legaliteit, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.2	Deze maatregel loopt deels mee in andere activiteiten en zal op een later moment verder worden opgepakt.				De verbetering van het financiële werkproces subsidies wordt ook al meegenomen bij de implementatie van het nieuwe financiële systeem (A.1.1). Daarnaast zal in de knelpuntenanalyse van de financiële regelgeving (A.1.6.5) ook naar de subsidiëwetgeving gekeken worden. De verbetering van de doelmatigheid wordt volgtijdelijk op een later moment opgepakt.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectieve mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0	Deze maatregel loopt deels mee in andere activiteiten en zal op een later moment verder worden opgepakt.				De verbetering van het financiële werkproces inkoop (procure to pay) wordt ook al meegenomen bij de implementatie van het nieuwe financiële systeem (A.1.1). Daarnaast zal in de knelpuntenanalyse van de financiële regelgeving (A.1.6.5) ook naar de aanbestedingswetgeving gekeken worden. De verdere versterking van de inkoopfunctie wordt volgtijdelijk op een later moment opgepakt.
A.5	Er wordt een Disaster Risk Management beleid, inclusief een Disaster Risk Financing strategie ontwikkeld en geïmplementeerd.	A.5.1	Ontwikkelen van Disaster Risk Management beleid.	7. Financial Stability Plan vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Het wetsontwerp voor het financiële stabiliteitsplan is voltooid, maar nog niet aangenomen vanwege interne discussies over hoe deze activiteit het beste kan worden voortgezet. Daarom is de deadline verzet.

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

- Doel**
- de doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
  - het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Maatregel (zie Landspakket)	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting		
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1 Doorlopend.					
B.2	Op basis van een complete gedetailleerde beoordeling van de (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Doelstelling is het versterken van de governance en van de bedrijfsvoering om (toekomstige) verliezen en daarmee risico's voor de begroting van Sint Maarten te voorkomen. Het is geen doelstelling om te komen tot afstoten dan wel (deels) vervreemden van (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten die een vastgesteld publiek belang dienen.	B.2.2	Uitvoeren doorlichting overheids-nv's.	7. Plan van aanpak implementatie aanbevelingen vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Bij het opstellen van deze agenda zijn twee plannen van aanpak met betrekking tot de vormgeving van het participatiebeleid en de verbeteringen in de uitvoering van de LNT ter beoordeling aan TWO voorgelegd. Eventuele andere plannen zullen in een latere fase worden besproken.
		B.2.3	Participatie- en dividendbeleid voor overheidsbedrijven.	1. Een (her)ontwerp van het participatie- en dividendbeleid, een voorstel voor de organisatorische inbedding van het beleid en een implementatieplan.	30 april 2024	Sint Maarten + Nederland	Het implementeren van de aanbevelingen voortvloeiend uit de analyse van het ingehuurde bedrijf om de opzet en uitvoering van het participatie- en dividendbeleid voor overheid-nv's van Sint Maarten te verbeteren, zodanig dat het beleid zal voldoen aan de wettelijke vereisten en internationale normen.
				2. Goedkeuring door de Ministerraad voor de implementatie van het nieuwe participatie- en dividendbeleid.	31 mei 2024	Sint Maarten	Goedkeuring door de Ministerraad na (her)ontwerp van het participatie- en dividendbeleid waarna de implementatie kan worden afgerond. Zie ook B.2.3.1.
		B.2.4	Het uitvoeren en handhaven van de LNT.	1. Ministeriële besluiten, Ministeriële Regelingen en de benodigde formats en een voorstel voor de organisatorische inbedding van het LNT zijn opgesteld.	30 november 2023	Sint Maarten + Nederland	In meerdere artikelen van de nieuwe LNT worden mandaten gegeven aan de minister van Financiën. Deze activiteit omvat het opstellen van deze ministeriële besluiten, regelingen en formats. Ook is het van belang dat er een organisatorische inbedding wordt gerealiseerd waarin de rollen en verantwoordelijkheden van de werkprocessen worden vastgelegd.
				2. Belanghebbenden zijn voldoende geïnformeerd over het LNT.	30 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Afsluitende informatiesessies over de nieuwe LNT aan de overheid-nv's voor aandeelhouders en belanghebbenden, waaronder accountants. Ook het opzetten en publiceren van FAQ's en een bezwaarprocedure.
				3. De statuten van de overheid-nv's zijn geanalyseerd om tegenstrijdige clausules met betrekking tot de LNT te verwijderen.	31 december 2023	Sint Maarten + Nederland	Analyses van de statuten van overheid-nv's, met betrekking tot het verwijderen van tegenstrijdige of beperkende clausules als het gaat om de LNT-normen en clausules van Burgerlijk Wetboek Boek 2, vooral met betrekking tot de bevoegde rechten van het beloningsbeleid.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.	B.3.1	Afspraken die gemaakt worden in de regiegroep Luchtvaart zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Er worden geen separate afspraken voorzien in de Uitvoeringsagenda.				
B.4	Op basis van een integrale gedetailleerde beoordeling zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.2	Risicogerichte integrale beoordeling(en).	4. Doorlichting gestart.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Er is vertraging opgetreden bij het vinden van de juiste persoon of personen om de beoordeling uit te voeren. De verwachting is nu dat dit ergens in september zal beginnen. De resultaten van de toetsing worden verwerkt in het grotere plan van aanpak B8/9 voor de overheidsorganisatie.
		B.4.3	Versterking wetgevingsfuncties.	9. Bepalen (overige) vervolgstappen aanbevelingen rapport.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Het eindrapport is opgeleverd, maar werd pas medio juli formeel vastgesteld door de Ministerraad. Er dient nu te worden bepaald hoe de aanbevelingen het beste kunnen worden geïmplementeerd. Dit gebeurt in één plan van aanpak met grotere lijnen; dit wordt dan uitgewerkt in kleinere projecten/actieplannen (zie B.4.3.11/12/13).
				10. Publicatie van het rapport.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Het eindrapport is in juli goedgekeurd door de Ministerraad en is nu klaar om te worden gepubliceerd.
				11. Opstellen plan van aanpak ontsluiting digitale informatiesystemen gereed.	1 oktober 2023	Sint Maarten	De afdeling juridische zaken heeft toegang nodig tot digitale rechtssystemen; er zijn offertes aangevraagd bij verschillende organisaties, maar deze zijn nog niet ontvangen.
				12. Opstellen plan van aanpak voor publicatie wetgeving.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Sint Maarten heeft (aanvullende) ondersteuning van KOOP nodig bij het publiceren van actuele wetgeving.
13. Opstellen plan van aanpak voor extra capaciteit om oudere wetgeving te consolideren (vóór 2019).	1 oktober 2023	Sint Maarten	Het huidige consolidatieproject voor wetgeving richt zich op wijzigingen die in 2019 en later zijn aangebracht. Aandachtspunt van deze activiteit is de consolidatieachterstand van voor 2019.				
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmarkonderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	7. Beleidsreactie bestuurlijk vastgesteld.	Nader te bepalen	Sint Maarten	Het rapport is opgeleverd. De afronding wordt momenteel gecoördineerd.
				8. Nader te bepalen.	Nader te bepalen	Sint Maarten + Nederland	De follow-up zal gebaseerd zijn op het rapport en de beleidsreactie.
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.2	In het kader van capacity building en capacity retention worden een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) en een exit-survey uitgevoerd.	8. Organiseren van interpretatiesessies en formuleren van aanbevelingen naar aanleiding van de rapportage(s) van het MTO en de exit survey. Het projectteam legt de aanbevelingen voor aan de Raad van Ministers voor besluitvorming.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Na de algemene feedbacksessies voor medewerkers hebben in juni de specifieke interpretatiesessies plaatsgevonden met de B8/9-expert. Deze sessies hebben geleid tot aanbevelingen, die de betrokken ambtenaren graag aan de Ministerraad willen voorleggen. Een verzoek voor deze presentaties is naar de minister-president gestuurd.
				9. Besluitvorming over aanbevelingen gedistilleerd uit de rapportage van het MTO.	1 november 2023	Sint Maarten	Acties die voortkomen uit het MTO en de exit-enquête zullen worden meegenomen in het grotere B8/9-plan van aanpak; omdat dit plan van aanpak nog niet definitief is, is de deadline aangepast.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor het inhuren van externe experts.	B.7.0	Activiteiten zullen worden bepaald zodra uitkomsten van de doorlichting van de overheid bekend zijn. B.4				Zie B.4.2
B.8	Op basis van een gedetailleerde beoordeling van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Implementeren aanbevelingen ten aanzien van geïdentificeerde verbeterpunten in de Roadmap.	1. Plan van aanpak implementatie verbeterpunten opgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Een eerste concept van het plan van aanpak (een integraal programmaplan waarin de activiteiten uit de maatregelen B.4.2, B.5, B.6, B.8 en B.9 worden gebundeld) is geschreven. Dit is echter nog niet gereed voor besluitvorming, omdat het algehele plan (financieel en qua capaciteit) niet realistisch/haalbaar is. Daarom is de deadline aangepast.
				2. Plan van aanpak implementatie verbeterpunten vastgesteld.	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Zie B.8.2.1
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.2	Implementeren aanbevelingen ten aanzien van geïdentificeerde verbeterpunten in de Roadmap.	1. Plan van aanpak implementatie verbeterpunten afgerond.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Zie B.8
				2. Plan van aanpak implementatie verbeterpunten vastgesteld.	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Zie B.8
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die opgenomen is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Implementatieplan kostenverlaging en verbeteringen ten aanzien van huisvesting.	5. Plan van aanpak vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Het plan van aanpak wacht op goedkeuring van de Ministerraad.
		B.10.3	Uitvoering Implementatieplan kostenverlaging en verbeteringen ten aanzien van huisvesting.	1. Opstellen lijsten gebouwen overheid (eigendom en huur).	1 december 2023	Sint Maarten	De bestaande lijst met daarop de panden van de overheid moet worden ingediend voor validatie. De deadline wordt verplaatst vanwege de vertraging bij de vaststelling van het plan van aanpak.
				2. Valideren lijsten gebouwen overheid (eigendom en huur).	1 januari 2024	Sint Maarten	Na het opstellen van de lijst wordt deze aan de SG van AZ aangeboden voor goedkeuring. De validatie die leidt tot de goedkeuring zal worden uitgevoerd door SOAB en het Kadaster. Deze actie heeft een aangepaste deadline vanwege de vertraging bij de vaststelling van het plan van aanpak dat als basis dient voor deze actie.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Implementatie plan van aanpak <i>Revamping the IT department.</i>	3. Functieboek IT-afdeling gepubliceerd.	31 december 2023	Sint Maarten	Het IT-functieboek is opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd. De publicatie zal volgen nadat alle benodigde goedkeuringen binnen zijn.
				6. Output 6 plan van aanpak: Reviewen en inrichten van processen binnen de IT-afdeling.	1 juli 2024	Sint Maarten	Een deel van de processen is afgerond. De resterende acties lopen door tot volgend jaar. Deze zullen bijdragen aan het beter presteren van de IT-afdeling.
				7. Oplevering derde voortgangsrapportage.	1 oktober 2023	Sint Maarten	In deze rapportage wordt de voortgang van het project toegelicht.
				12. Er zijn vier vacatures gepubliceerd.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Met betrekking tot output 1 in het plan van aanpak, inhuren van lokaal personeel, zullen de volgende rollen worden geworven: Project manager; Systems manager; IT policy officer; Security officer.
				13. Er zijn twee geschikte kandidaten geselecteerd.	31 december 2023	Sint Maarten	Gezien de arbeidsmarkt van SXM wordt verwacht dat het in 2023 ten minste twee van de vacatures zal vervullen. We hebben meer tijd nodig om alle vier de vacatures te vervullen.
				14. IT-vraag als terugkerend agendapunt in het SG-Platform.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Voor de algehele coördinatie is het van belang dat alle ministeries betrokken zijn bij de IT-vraag. Om deze informatiestroom veilig te stellen moet deze worden toegevoegd aan een structureel gremium.
				15. Oplevering vierde voortgangsrapportage.	1 januari 2024	Sint Maarten	In deze rapportage wordt de voortgang van het project toegelicht.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.14	Sint Maarten zal voldoen aan de richtlijnen van het CFATF met betrekking tot bestrijding van fraude en witwassen. Er wordt een plan van aanpak opgesteld en geïmplementeerd.	B.14.2	Uitvoering National Risk Assessment (NRA).	3. Uitvoering fase 1 en 2.1 en 2.2 uit plan van aanpak gereed.	1 december 2023	Sint Maarten	Eerdere deadlines voor deze maatregel waren te krap. Een totale NRA duurt minimaal 2 jaar, waar sommige landen zelfs veel meer nodig hebben (soms wel 5 jaar). Een eerste conceptrapport wordt in september verwacht; een tweede versie in december.
				7. Voortgangsrapportage tweede kwartaal 2023.	1 oktober 2023	Sint Maarten	In deze rapportage wordt de voortgang van het project toegelicht; het is nog niet ontvangen.
				8. Voortgangsrapportage derde kwartaal 2023.	1 november 2023	Sint Maarten	In deze rapportage wordt de voortgang van het project toegelicht.
		B.14.3	Plan van aanpak voorbereiding CFATF Mutual Evaluation.	2. Voor de aanschaf/actualisering van de FIU-registers wordt een plan van aanpak voorbereid.	1 oktober 2023	Sint Maarten	In het verleden was er al een conceptplan van aanpak opgesteld, maar aangezien dit nooit is goedgekeurd en inmiddels achterhaald is, moet er een nieuw plan worden opgesteld met de laatste acties onder B.14.
				3. Actualiseren van wetgeving en organiseren van informatiesessies.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Er wordt gewerkt aan een eerste ontwerp van de wetgeving; eind augustus vonden de eerste informatiesessies plaats. Om dit te financieren zal Sint Maarten een verzoek sturen voor het resterende bedrag van de contributiebrief uit 2021.
B.15	Om de corporate governance van overheidsbedrijven te verbeteren zal het "protocol corporate governance (2020)" (wettelijk) worden vastgelegd en zullen de adviezen van de taskforce corporate governance (2020) worden geïmplementeerd.	B.15.2	Uitvoeren implementatieplan.	9. Voortgangsrapport 8 ingediend.	15 november 2023	Sint Maarten	In deze rapportage wordt de voortgang van het project toegelicht.
				10. Opstellen van DOMA.	1 december 2023	Sint Maarten	Opstellen van een Development, Operation and Maintenance Agreement (DOMA), bedoeld voor het overdragen van activa van PJIAH en PJIAE naar de PJIAA (de activamaatschappij). Activa worden geleased of in vruchtgebruik gegeven op basis van juridische en financiële regelingen. De ToR voor iemand die de DOMA moet opstellen is geschreven, maar er is nog niemand geselecteerd. De DOMA wordt daarom niet vóór 1 december 2023 verwacht.
				11. Vaststellen van de nieuwe code en wetgeving voor de luchthaven.	1 november 2023	Sint Maarten	Nu het I-Team niet meer bestaat, zijn individuele leden gevraagd om hun medewerking te verlenen aan het wetgevingstraject van de Corporate Governance-wetgeving (verordening en LBHam Code). Ter voorbereiding op het formele besluitvormingsproces is in de week van 14 augustus een presentatie gehouden voor zowel de Raad van Advies als de Ministerraad. Het advies om het ontwerp wetsvoorstel uiterlijk in de eerste week van september 2023 ter besluitvorming aan de Ministerraad aan te bieden is in voorbereiding. De presentaties die aan de verschillende instanties worden gegeven, zullen ertoe bijdragen dat de documentatie sneller kan worden afgehandeld. Wat de statuten betreft, laat de luchthaven de documenten beoordelen door een extern advocatenkantoor, waardoor het proces vertraging oploopt.
				12. Benoeming van een bedrijfssecretaris.	1 november 2023	Sint Maarten	Deze persoon wordt ingehuurd door de luchthaven. Er is iemand geselecteerd, maar dit moet nog worden geformaliseerd.
				13. Stel een projectmanager aan (als dat nodig en mogelijk blijkt).	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Nu het I-team zijn taken heeft afgerond, maar het project nog niet af is, kan het verstandig zijn om een projectmanager aan te stellen om dit project op de juiste manier in gang te zetten. TWO en SXM gaan de mogelijkheden onderzoeken.
		B.15.3	Corporate governance.	1. Ontwikkeling van een plan van aanpak ter versterking van corporate governance.	Nader te bepalen	Sint Maarten	Deze activiteit heeft een link met B.2

Thema C: Belastingen

- Doel**
- het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
  - het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen worden in overweging genomen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Vormgeven richtingen ten aanzien van de hervorming van het fiscale stelsel op basis van de aanbevelingen van het IMF en de eerdere voorstellen van Sint Maarten.	4. Inventarisatie van punten uit het actieplan fase 1 waarvoor budgettaire gevolgen moeten worden doorgerekend.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Voordat het actieplan (gebaseerd op de eerder aangenomen beslisnotitie) aan het parlement kan worden gepresenteerd, moeten de financiële gevolgen van sommige onderwerpen worden geëvalueerd. Er is enige vertraging opgetreden bij het vaststellen van de agenda voor de maatregelen die moeten worden berekend.
				5. Concept wetgevende producten op basis van de fase 1 nota/plan van aanpak worden ter toetsing aan JZ&W voorgelegd.	1 december 2023	Sint Maarten + Nederland	Volgende stap in het realiseren van de aanbevelingen uit de beslisnotitie van fase 1 (position paper).
				6. Opstellen van wetgevende producten op basis van de nota/actieplan van fase 1 op de agenda van het Parlement.	Q1 2024	Sint Maarten + Nederland	Het omzetten van de aanbevelingen uit de beslisnotitie van fase 1 (standpunt) in wetgeving. Het betreft hier een deel van de aanbevelingen uit de beslisnotitie, waarbij vooral bepaalde onderdelen van de belastingwetgeving worden afgeschaft.
		C.1.3	Opschonen, selecteren en codificeren van aanschrijvingen; overzicht is reeds gemaakt.	1. Opdracht aan derde partij verleend om selectie en codificatie uit te voeren.	1 november 2023	Sint Maarten	Er is in de afgelopen jaren een achterstand ontstaan in het omzetten van "aanschrijvingen" (dit zijn tussentijdse nadere regelingen van de Inspecteur in de toepassing van belastingwetten) in wetgeving. Deze wordt nu aangepakt. De deadline voor dit item is enigszins verlengd vanwege capaciteits-/werkdrukproblemen.
		C.1.4	Elimineren verouderde wetgeving; advies van de RvA op benodigde wetgeving is reeds ontvangen.	1. Opdracht tot opstellen nader rapport en aanpassen wetgeving is verleend.	Zie item C.1.2	Sint Maarten	Dit punt zal verder worden behandeld in samenhang met de fase 1 beslisnotitie (zie activiteit C.1.2).
C.1.5	Revisie Algemene Landsverordening Landsbelastingen (ALL).	1. ALLE herzieningen zullen ter overweging aan het Parlement worden voorgelegd.	Zo spoedig mogelijk in Q4	Sint Maarten	De Algemene Landsverordeningen Landsbelastingen (ALL) regelt een aantal formele zaken in de toepassing van (alle) belastingwetten. Modernisering van de ALL is urgent om de heffing van de verschillende belastingen te verbeteren. De herziening is klaar om aan het Parlement te worden gepresenteerd; de besluitvorming hangt af van de agenda van het Parlement.		

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.2	Aanschaf van een geïntegreerde IT-oplossing voor de Belastingdienst, inclusief een online portal voor de invoer van de heffingsmiddelen voor loonbelasting, inkomstenbelasting en omzetbelasting.	8. Op basis van de aanbesteding van mei 2023 wordt een IT-leverancier geselecteerd.	1 december 2023	Sint Maarten en Nederland	In plaats van het eerdere doel van een portaal voor de Belastingdienst, wordt nu een geïntegreerde IT-oplossing aangeschaft. De aanbesteding werd op tijd gepubliceerd, maar het proces liep vertraging op door externe omstandigheden. De aanbesteding sloot op 4 augustus. De selectie zal naar verwachting in november worden afgerond.
		C.4.3	Opschonen van de CRIB-bestanden waarbij foutieve NAW- gegevens worden hersteld, relaties tussen entiteiten correct worden geregistreerd, personen die onterecht op actief staan worden gecorrigeerd.				Dit punt wordt geïntegreerd met C.4.4 uitgevoerd.
		C.4.4	'Quick win'-maatregelen: voorbereiden en uitvoeren van (a) opschoning databestanden (zie C.4.3), (b) wegwerken achterstanden en (c) versneld innen en invorderen van achterstallige bedragen.	12. Er is een tussentijds eindrapport over de quick win-maatregelen beschikbaar.	1 oktober 2023	Sint Maarten	
		C.4.5	Herziening en versterking van de organisatie en middelen van de Belastingdienst (Transformatie Belastingdienst).	2. Transformatie plan van aanpak Belastingdienst vastgesteld. 3. Er zijn een programmamanager en ICT-projectmanager aangetrokken.	1 oktober 2023 1 november 2023	Sint Maarten en Nederland Sint Maarten en Nederland	Het opstellen van het Plan van Aanpak heeft meer tijd gekost dan verwacht, maar wordt in augustus 2023 ter goedkeuring voorgelegd. Vaststelling door de Ministerraad en TWO zou op korte termijn moeten plaatsvinden. Voor de uitvoering van het Plan van Aanpak is langdurig projectmanagement (3 jaar) nodig.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Sint Maarten overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Overeenkomen onderlinge regeling tussen Nederland en Sint Maarten (Belastingregeling Nederland Sint Maarten).	1. Ambtelijke overeenstemming over inhoud en behandeling in Rijksministerraad.	Zo spoedig mogelijk	Sint Maarten	Het conceptakkoord wordt vóór 1 december 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan de Ministerraad van Sint Maarten.

Thema D: Financiële sector

- Doel**
- het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
  - het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;

Maatregel (zie Landspakket)	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.1 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	Doorlopend	CBCS	Als onderdeel van de Ennia-resolutie stelt de overeenkomst dat opname van de actiepunten onder Thema D in de uitvoeringsagenda wenselijk is.
			3. Oprichting van een Financieel Stabiliteitscomité voor beleidsdialoog met de ministers van Financiën van Sint Maarten en Curaçao.	31 maart 2024	CBCS	De datum is aangepast. In het vierde kwartaal van 2023 moet bij het IMF een verzoek worden ingediend om advies over het starten van een dialoog over de institutionele vormgeving van de commissie. De vorige deadline was 30 september 2023.
			4. Strategische beoordeling toekomstige financiële sector.	30 september 2024	CBCS	De datum is aangepast. Voor de uitvoering van de beoordeling wordt de opdracht geformuleerd. De vorige deadline was 30 september 2023.
			5. Afronden implementatie risicogericht toezicht.	31 december 2024	CBCS	
			6. Versterking toezichtinstrumentarium financiële instellingen voor verantwoordingsdoeleinden.	30 september 2023	CBCS	
			7. Beoordeling van het afwikkelingskader en implementatie DGS.	31 december 2024	CBCS	
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	Doorlopend	CBCS	
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel (DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1 Voortzetting plan van aanpak CBCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevende capaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF zal bij de verdere uitvoering de modernisering van het resolutieraamwerk worden geprioriteerd. Daarnaast zal CBCS een roadmap ontwikkelen voor het verwerken van de resultaten van de geplande kwaliteitsbeoordeling van assets.	Doorlopend	CBCS + Sint Maarten	
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	D.5.2 Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de absolute onafhankelijkheid van de CBCS voorop.	Doorlopend	CBCS + Sint Maarten	De interne governance is een verantwoordelijkheid van de CBCS. Het bewaken van de onafhankelijkheid is een verantwoordelijkheid van zowel de landen Curaçao en Sint Maarten als van de CBCS.

Thema E: Economische hervormingen

- Doel**
- het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
  - het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.2	Integrale sociaal-economische hervormingsagenda (zie ook maatregelen E.3 en E.4).	4. Alle voorbereidende stappen voor een conferentie over de integrale sociaal-economische hervormingsagenda zijn gezet.	Zo spoedig mogelijk in Q4 2023	Sint Maarten	Het communicatieplan dat verbonden is met de integrale agenda roept op tot een conferentie om de buy-in van belanghebbenden en de gemeenschap te winnen. Voorbereidende stappen omvatten alle conferentieplanning en logistiek. Inclusief het vaststellen van de datum en het versturen van een save-the-date naar deelnemers.
				5. Er heeft een conferentie van belanghebbenden over de integrale sociaal-economische hervormingsagenda plaatsgevonden.	Zo spoedig mogelijk in Q1 2024	Sint Maarten	Het communicatieplan dat verbonden is met de integrale agenda roept op tot een conferentie om de buy-in van belanghebbenden en de gemeenschap te winnen. Indien mogelijk zal deze conferentie plaatsvinden in 2023, maar uiterlijk in de eerste maanden van 2024.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Dit zal worden opgenomen in de sociaal-economische hervormingsagenda.				
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.3	Implementatieplannen voor maatregelen tegengaan illegale tewerkstelling uitvoeren.	6. T.a.v. korte termijn maatregel 2 uit het implementatieplan van E3.3 (synchronisatie van de aanvraag van werk- en verblijfsvergunningen); Taskforce Pilot Project (TPP) communicatieplan is uitgevoerd.	31 december 2023	Sint Maarten	Sinds de start van het proefproject op 16 januari 2023 hebben er wijzigingen en herzieningen plaatsgevonden. De pilot is inmiddels in gang gezet en zal naar verwachting ruim voor het einde van het vierde kwartaal afgerond zijn.
				7. T.a.v. korte termijn maatregel 4: wetgeving administratieve handhaving wordt herzien zodat boetes kunnen worden opgelegd bij illegale tewerkstelling. Advies van Raad van Advies beschikbaar.	Zo spoedig mogelijk in Q4 2023	Sint Maarten	De wetgeving is klaar om naar de Raad van Advies te worden gestuurd. Advies zou ruim vóór het einde van het vierde kwartaal beschikbaar moeten zijn.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.2	Integrale sociaal-economische hervormingsagenda (zie ook maatregelen E.3 en E.4).				Zie maatregel E.1.2. de integrale sociaal-economische agenda is een vervolg op E1, E3 en E4. De voortgang wordt verder weergegeven onder E1.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.5	Sint Maarten verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025) tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het TWO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Sint Maarten en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Het vraagstuk van de AOV leeftijd wordt meegenomen in de integrale sociaal-economische agenda.				Zie maatregelen E.1 t/m E.4.
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden gevraagd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Voorstellen worden ontwikkeld en uitgevoerd op basis van een integrale toetsing van (onder andere) wet- en regelgeving.	E.6.2	Implementatie van de aanbevelingen uit het onderzoek naar ondernemerschaps- en investeringsklimaat.	2. Plan van aanpak implementatie aanbevelingen vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Het Plan van Aanpak is afgerond en ingediend bij TWO-NL en het Ministerie van Algemene Zaken SXM.
				3. Uitvoeren aanbevelingen 1.1, 1.2, 1.6 en 1.10 uit het onderzoek ondernemerschaps- en investeringsklimaat.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Maatregelen 1.2 en 1.6 zijn afgerond. Maatregel 1.1 vereist externe expertise (Projectmanager) en daarom is de datum aangepast om aan te sluiten bij het voorgestelde plan van aanpak. Maatregel 1.10, herevaluatie en eventuele versoepeling of afschaffing van moratoria, is nog niet afgerond. De evaluatie is gereed maar nog niet goedgekeurd door de verantwoordelijke minister. Er zal binnenkort overleg plaatsvinden met de minister over de voorgestelde wijzigingen, zodat de nieuwe moratoriallyst kan worden goedgekeurd.
				4. Uitvoeren aanbevelingen, 3.1, 3.3 en 3.4 uit het onderzoek ondernemerschaps- en investeringsklimaat.	1 december 2026	Sint Maarten + Nederland	Maatregel 3.1 is voltooid, maar zal moeten worden bijgewerkt nadat alle andere gerelateerde maatregelen zijn voltooid. Deadlines aangepast om aan te sluiten bij deadlines in het plan van aanpak, aangezien voor deze maatregelen externe expertise (Project Mgr) nodig is. De benodigde expertise wordt via openbare aanbestedingen ingehuurd.
				5. Uitvoeren overige prioriteiten (1.3, 1.7, 1.8, 1.9 en 5.1).	1 december 2026	Sint Maarten + Nederland	Conform deadlines uit het plan van aanpak. Het beoordelen van de haalbaarheid van deze maatregelen en de implementatie ervan in wetgeving vergt extra expertise en tijd. Dit is onderdeel van het bovengenoemde aanbestedingsproces.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.1	Het opstellen van een plan van aanpak op basis van vier pijlers: 1. Maken van een ruimtelijk economische strategie, 2. Gronduitgifte beleid inclusief grond inventarisatie, 3. Grondprijnsbeleid, 4. Administratieve en financiële achterstanden.	4. Plan van aanpak vastgesteld.	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	De deadline is aangepast vanwege wijzigingen van het oorspronkelijke plan, vooral gericht op capaciteitsuitdagingen binnen het ministerie. De wijzigingen werden voorgesteld om ervoor te zorgen dat het plan kan worden uitgevoerd. De aandachtspunten moeten worden aangepast voordat het definitief kan worden aangepast. Het plan van aanpak wordt op ministerieel niveau goedgekeurd, maar moet nog worden goedgekeurd door de Ministerraad.
		E.7.2	Implementatie van de vier pijlers: 1. Maken van een ruimtelijk economische strategie, 2. Gronduitgifte beleid inclusief grond inventarisatie, 3. Grondprijnsbeleid, 4. Administratieve en financiële achterstanden.	1. Er wordt een taakomschrijving opgesteld voor uitzendkrachten om de administratie Domeinzaken te organiseren.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Organiseren van grondadministratie bij Domeinzaken.
				2. Definieer de taakomschrijving voor de vereiste projectmanagers: 1. Achterstandplannen van aanpak; 2. Ruimtelijke Economische Strategie; 3. Grondprijzen en uitgiftebeleid.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Opstellen en goedkeuren van de taakomschrijving voor de 3 projectmanagers.
	3. Analyse- en implementatieplan voor de digitalisering van Domeinzaken.	1 januari 2024	Sint Maarten + Nederland	Het plan zal door de afdeling Domein in samenwerking met de centrale IT worden opgesteld om de transitie naar Microsoft Dynamics CRM veilig te stellen.			

Thema F: Zorg

- Doel**
- het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
  - het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
  - het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden, worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergroten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).	F.1.2	Pandemische paraatheid: Herzien van de Gezondheidslandsverordening van 2016 en bijbehorende protocollen om de pandemische paraatheid te bevorderen. Training van relevante staf op het gebied van deze procedures en protocollen.	1. Concept two-pager over de herziening van de Gezondheidslandsverordening officieel klaar voor goedkeuring door de minister van VSA.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Two pager wacht op feedback van TWO, verwacht vóór het vierde kwartaal.
				2. Plan van aanpak herziene Gezondheidslandsverordening overeengekomen door Ministerraad en TWO.	31 januari 2024	Sint Maarten	Dit volgt op het vorige punt.
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak met als doel het verhogen van de doelmatigheid en effectiviteit van de zorg op lange termijn (General Health Insurance).	21. Public awareness materiaal ontworpen en goedgekeurd	31 december 2023	Sint Maarten	Volgorde van de planning is veranderd, zie resultaat 23. Een eerdere offerteprocedure heeft geen geschikte leverancier opgeleverd. De volgende procedure is gestart.
				22. RvA ontvangen.	15 oktober 2023	Sint Maarten	Onzekerheid rond het advies van de Sociaal-Economische Raad heeft voor vertraging gezorgd. Er is een dringende adviesaanvraag ingediend bij de Raad van Advies. Reactie in behandeling.
				23. Knowledge partner voor public awareness campagne is gecontracteerd en fase 1 (research) voltooid.	30 september 2023	Sint Maarten	Een eerdere offerteprocedure heeft geen geschikte leverancier opgeleverd. De volgende procedure is gestart. Na leveranciersselectie kan ook resultaat 21 opnieuw worden gepland.
				24. Nader rapport geschreven en GHI LV en LB ham aangeboden aan parlement.	30 november 2023	Sint Maarten	Hangt af van de timing van punt 22 (hierboven).
				25. Overzicht hiaten- en behoeftanalyses uitvoerende instanties, SZV en Belastingdienst, afgerond, start verandermanagementprogramma.	1 oktober 2023	Sint Maarten	GHI zal voornamelijk worden uitgevoerd door SZV en in mindere mate door de Belastingdienst. Beide moeten voor 1 januari 2024 zijn opgesteld. Dit is de laatste ronde van voorbereidingsbeoordeling.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.3	Vervolg	F.3.2	Opstellen plan van aanpak met als doel het verhogen van de houdbaarheid van het zorgstelsel op de korte termijn, waarbij in ieder geval wordt gekeken naar het uitvoeren van behoeftegeraming zorginstellingen, efficiënte inkoop medicijnen en preventieve zorg.	7. Interface met het tweede lab op SXM geïmplementeerd.	31 december 2023	Sint Maarten	Implementatie van de interface met het tweede lab is vertraagd. Vorige deadline was 1 september.
				8. De wetsteksten voor Wetswijzigingen PCCP fase II worden opgesteld en getoetst inclusief advies van Juridische Zaken en Raad van Advies.	1 oktober 2023	Sint Maarten	De verwachting is dat de wetgeving vóór eind 2023 zal worden aangenomen. Dit wetgevingstraject verloopt volgens plan.
				9. Beslissing over het invullen van het deel "preventie" van het plan van aanpak PCCP, preventie en zorginfrastructuur.	Zo spoedig mogelijk in Q4 2023	Sint Maarten	Dit item zal worden gecoördineerd met item F.3.5. Een "Rapport met mogelijke preventieprogramma's" ligt klaar voor goedkeuring door VSA. Een besluit over de verdere koers wordt in het vierde kwartaal verwacht.
		F.3.3	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak met als doel het verhogen van de doelmatigheid en effectiviteit van de zorg op lange termijn (wetgeving en beleid geestelijke gezondheidszorg).	1. Ontwerp plan van aanpak Wetgeving en GGZ-beleid officieel klaar voor goedkeuring door minister van VSA.	1 november 2023	Sint Maarten	Het concept plan van aanpak is gedeeld met Nederland. Extra assistentie door VNG international is verzekerd, waardoor de tijdslijn is gewijzigd, nu verwacht voor 1 november 2023.
				2. Plan van aanpak geestelijke gezondheidszorg akkoord Ministerraad en TWO.	28 februari 2024	Sint Maarten	De timing hangt af van het vorige punt F.3.3-1
		F.3.4	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak met als doel het verhogen van de doelmatigheid en effectiviteit van het toezicht op de zorg en arbeid (Herziening wetgeving Inspectie VSA). Zie ook thema E.	1. Concept two-pager over herziening wetgeving Inspectie VSA officieel klaar inclusief afstemming tussen arbeid (E) en gezondheid (F) officieel klaar voor goedkeuring door de minister van VSA.	1 oktober 2023	Sint Maarten + Nederland	Concept two-pager is gedeeld met TWO. Deadline verschoven vanwege vertraging aan de kant van TWO.
				2. Plan van aanpak herziening wetgeving Inspectie VSA officieel gereed, inclusief afstemming tussen arbeid (E) en zorg (F) overeengekomen door de Ministerraad en TWO.	31 januari 2024	Sint Maarten	De timing hangt af van het vorige punt F.3.4-1
		F.3.5	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak met als doel het verhogen van de doelmatigheid en effectiviteit van gezondheidspreventieprogramma's. (Actieplan voor preventie en vermindering van niet-overdraagbare ziekten).	1. Concept two-pager voor preventie en vermindering van niet-overdraagbare ziekten, officieel klaar voor goedkeuring door de minister van VSA.	1 oktober 2023	Sint Maarten	De financiering van het STEPS-onderzoek (populatiegezondheid) is goedgekeurd in een project in samenwerking met PAHO/WHO (Pan American Health Organization, World Health Organization). Dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd. Tegelijkertijd wordt er verder gewerkt aan de two pager en het Plan van Aanpak.
				2. Plan van aanpak voor preventie en vermindering van niet-overdraagbare ziekten overeengekomen door de Ministerraad en TWO.	31 januari 2024	Sint Maarten	Zie vorige item F.3.5 -1

Thema G: Onderwijs

Doel

- het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
- het realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Maatregel (zie Landspakket)	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
<p>G.1 Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en – middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; <p>samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland).</p> <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	<p>G.1.1 Doorlichting van het onderwijsbestel.</p>	<p>10. Opstellen plan van aanpak.</p>	<p>31 december 2023</p>	<p>Sint Maarten</p>	<p>Met assistentie van de projectmanager, die onlangs aan de opdracht is gestart, zal het plan van aanpak worden opgesteld. Het doel is dat dit voor het einde van dit jaar wordt afgerond.</p>
		<p>11. Benoeming wetgevende ondersteuning afgerond.</p>	<p>31 december 2023</p>	<p>Sint Maarten</p>	<p>Het adviesproces voor de goedkeuring van de wetgevende steun is aan de gang.</p>

Thema H: Versterken rechtsstaat

- Doel**
- een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1	Doorlopend.				Tijdens de JVO in juni 2023 bespraken de vier landen het capaciteitsvraagstuk binnen de wetshandhavingdiensten en de daarmee samenhangende onevenwichtigheid. Deze discussie zal in een ambtelijke werkgroep worden voortgezet ter voorbereiding op de JVO van januari 2024.
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.3	Opstellen van nieuwe kansspelwet- en regelgeving.	3. Opstellen van nieuwe kansspelwet.	31 december 2023	Sint Maarten	Er zullen standpunten over de nieuwe wet worden gevraagd aan relevante instanties als de FIU en het OM. De Wet Kansspelen op afstand (Wet Koa) zal in het ontwerp worden meegenomen.
				6. TWO moet het voorstel voor een organisatiestructuur van de Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) ontvangen.	Nader te bepalen	Sint Maarten + Nederland	De organisatiestructuur van de SMGA wordt onderdeel van de Business Case, wat is vertraagd vanwege een wijziging in scope. De aangepaste taakomschrijving zal in oktober gepubliceerd worden.
				7. Feedback/ advies op voorgestelde organisatiestructuur Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) door Nederland.	Nader te bepalen	Sint Maarten + Nederland	Afhankelijk van oplevering Business Case. Zie H.2.3.6.
		H.2.5	Onderzoek naar kansspelverslaving door een externe partij.	2. Uitzetten opdracht onderzoek naar kansspelverslaving op Sint Maarten.	1 december 2023	Sint Maarten + Nederland	Er wordt gewerkt aan het opstellen van de taakomschrijving.
		H.2.6	Business case Sint Maarten Gaming Authority.	2. Toewijzen opdracht business case.	1 november 2023	Sint Maarten + Nederland	Als gevolg van een wijziging van de reikwijdte van de taakomschrijving is de BC nog niet toegewezen. De aangepaste taakomschrijving wordt in oktober gepubliceerd.
		H.2.7	Opstellen van nieuwe kansspelwet- en regelgeving.	1. SXM stelt de nodige LB h.a.m.'s op.	1 januari 2024	Sint Maarten	SXM is bezig met het opstellen van lagere wet- en regelgeving, zoals het LB h.a.m. (Loterijbesluit). Er moeten verschillende LB h.a.m.'s geschreven worden, het is op dit moment nog onduidelijk wanneer ze allemaal in concept klaar zullen zijn. Ter ondersteuning is er een overzicht gemaakt van de noodzakelijke LB h.a.m.'s en -voorschriften.
				2. De TWO geeft feedback/advies op opgestelde wet- en regelgeving.	Nader te bepalen	Nederland	Zodra een LB h.a.m. klaar is in ontwerp, wordt deze gedeeld met TWO voor feedback en advies.
		3. Feedback/advies over lagere wet- en regelgeving wordt verwerkt.	Nader te bepalen	Sint Maarten	Zodra SXM feedback en advies ontvangt over een bepaalde LB h.a.m. of regeling, wordt deze feedback en advies verwerkt.		

Maatregel (zie Landspakket)		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Er wordt een plan van aanpak ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Op basis van vastgesteld plan van aanpak projectfase uitvoeren.	6. Hoofdstuk 3 concept wetsontwerp.	1 april 2024	Sint Maarten + Nederland	De ambitie om dit in januari af te ronden, zal hoogstwaarschijnlijk niet realistisch zijn. Vanwege de complexiteit van de zaak is er enige vertraging.
				7. Uitvoeringstoets wetsontwerp.	Nader te bepalen	Sint Maarten + Nederland	
				8. Duidelijkheid over hulpvraag van het land.	Nader te bepalen	Nederland	Op het verzoek werd positief gereageerd. De details zullen nog uitgewerkt moeten worden.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt geherstructureerd. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk dinsdag 15 juni 2021 hebben de landen een uitvoerende organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.1	Opvolgen aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving m.b.t. het criminaliteitsfonds.	5. Het beleidsplan 2023 Criminaliteitsfonds is vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Deadlines zijn aangepast, omdat het ministerie werkt aan het wegwerken van de opgelopen vertraging. Aanvullende feedback van betrokken stakeholders op het beleidsplan is ontvangen en wordt verwerkt. De vervolgstap is het formeel vaststellen van het beleidsplan door de minister van Justitie.
				6. Handboek Crimefonds is vastgesteld.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Deadlines zijn aangepast, omdat het ministerie werkt aan het wegwerken van de opgelopen vertraging. Aanvullende feedback van betrokken stakeholders op het handboek is ontvangen en wordt verwerkt. Vaststelling van het handboek is afhankelijk van het beleidsplan.
				7. Financiële administratie is ingericht.	1 oktober 2023	Sint Maarten	Deadlines zijn aangepast, omdat het ministerie werkt aan het wegwerken van de opgelopen vertraging. Er is reeds een digitaal verwerkingssysteem aangeschaft. De financiële afdeling van het ministerie van Justitie werkt momenteel aan de implementatie van dit systeem.
				8. Een uitvoeringsorganisatie is opgericht en ingewerkt.	1 oktober 2023	Sint Maarten	De oprichting en inwerking van de uitvoeringsorganisatie is afhankelijk van de inrichting van de financiële administratie waarmee de uitvoeringsorganisatie aan de slag gaat. Gezien de vertraging is de deadline verschoven.
				9. Een stuurgroep Misdaadbestrijding is opgericht en ingericht.	1 november 2023	Sint Maarten	De instelling van de stuurgroep op basis van het Landsbesluit heeft nog niet plaatsgevonden. De oprichting van de stuurgroep is vertraagd omdat er nog geen kandidaten zijn geselecteerd. De deadline is daarom verschoven.
				10. Evaluatie afgerond en project afgesloten.	Nader te bepalen	Sint Maarten	De evaluatie en afronding kan pas plaats plaatsvinden na afronding van de eerder genoemde punten.

Landspakket **Sint Maarten**

Uitvoeringsagenda 1 oktober – 31 december 2023